

انجمن علمی علوم قرآن و حدیث
دانشگاه اصفهان

حنان؛ فصلنامه علمی فرهنگی اجتماعی
انجمن علمی علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان

شماره اول: تابستان ۱۴۰۲

سخن سردبیر

سلام و درود بر خوانندگان و همراهان حنان

خداوند را سپاسگزارم که به لطف او و به همت دانشجویان انجمن علمی علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان، حنان متولد شد و اولین شماره فصلنامه انجمن علمی علوم قرآن و حدیث در تابستان ۱۴۰۲ منتشر شد. حنان دریچه ایست به روی دانشجویان رشته علوم قرآن و حدیث از سمت انجمن علمی و گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان. همراهی و همگامی شما افتخار ماست.

حنان منتظر تک تک شما عزیزان است تا با کمک شما در رشد و ارتقاء علمی، فرهنگی، اجتماعی دانشجویان گامی هر چند کوچک بردارد پس نقطه نظرات و یادداشت های خود را در موضوعات علمی و غیر علمی با ما به اشتراک بگذارید تا از دریچه حنان منتشر گردد.

تقدیم به نگاه های پر مهرتان

نیره السادات آیت

فهرست

- سخن سردبیر.....۳
- مصاحبه با یک مدیر گروه فعال و پرنرزی ۴
- چرا علوم قرآن و حدیث؟.....۶
- گزارش صبحانه ای با طعم کوهنوردی.....۸
- گزارش و بینار «اخلاق همزیستی».....۱۲
- دنیای دیجیتال علوم قرآن و حدیث۱۴
- حنان از نگاه اساتید.....۱۶
- حنان از نگاه دانشجویان.....۱۸

مدیر مسئول: فاطمه انالوئی
سردبیر: نیره السادات آیت
مدیر اجرایی: فاطمه سادات سجادی
ویراستار: فاطمه انالوئی
طراح لوگو: سیده فاطمه اعتصامی
صفحه آرایی: فاطمه جعفری

نویسندگان این شماره:
سعیده جان ثاری، زینب عباسی، فاطمه کاظمینی، زهرا لطفی فروشانی

مصاحبه ای با یک مدیر گروه فعال و پرانرژی

به گزارش فاطمه کاظمینی
دانشجوی کارشناسی علوم قرآن و حدیث

ضمن سلام و خدایوت به شما ممنون می‌شویم در مورد فعالیت‌های گروه در سال گذشته توضیحاتی مطرح بفرمایید.

باسلام به شما و همه خوانندگان حنان

رویکرد گروه در سال گذشته این بود که با تعامل مستمر و نزدیک با دانشجویان، اداره امور گروه را پیش ببرد و به طور خاص برنامه ریزی کاملی بر روی دانشجویان کارشناسی داشت. به همین منظور تشکیل NGO و گروه‌های دانشجویی را در دستور کار خود گذاشت. گروه‌های موازی در حوزه‌های فرهنگی و علمی تشکیل شد، تا دانشجویان را در دسته‌های موردعلاقه‌شان جمع کند و کارها را پیگیری کند؛ حوزه‌های ورزشی، فعالیت‌های فوق برنامه‌ای همچون تولید محتوا، کارهای اجتماعی و علمی از جمله حوزه‌های مختلف این گروه‌های موازی بود و دانشجویان در این حوزه‌ها به تلاش و تکاپو پرداخته بودند.

وی افزود: روزهای سه‌شنبه ایضاً به طور ثابت از ساعت ده الی دوازده هیچ کلاس درسی در برنامه آموزشی دانشجویان نبود و آنها در یک جلسه عمومی به شکل سخنرانی جمع می‌شدند و در آن جلسه اساتیدی از رشته‌های

مختلف سخنرانی داشتند و در یک سال نزدیک بیست و چهار سمینار برگزار شد و تعداد زیادی کارگاه و نشست علمی داشتیم، که در این کارگاه‌ها مهارت‌افزایی همچون مهارت‌های کسب شغل هدف اصلی ما بود. به همین دلیل مواردی که می‌تواند در آینده برای دانشجویانمان ایجاد شغل کند را در قالب این کارگاه‌ها آموزش دادیم. خبرنگاری، تربیت مربی مهد کودک، آموزش عربی و مکالمه زبان عربی و بیان تفسیر از جمله موضوعات آموزشی این کارگاه‌ها بودند و دانشجویان مشارکت خوبی داشتند و در حوزه‌های مختلف فعال بودند.

بازدیدهایی در سطح شهر از جمله بازدید از کتابخانه‌ها، تخت فولاد و تئاتر و همچنین برگزاری اردوها بالاخص اردوی مشهد مقدس را داشتیم که همه اینها با همت و برنامه ریزی دانشجویان صورت گرفت، یعنی در تمام این فعالیت‌ها محور، دانشجویان بودند و خودشان با کمک اعضای هیئت علمی برنامه ریزی‌ها را انجام می‌دادند.

در مجموع تلاش کردیم در سالی که می‌توان گفت یکی از پر بحران‌ترین سال‌ها در آموزش عالی در دهه اخیر

بود، با مشارکت دانشجویان فعالیت‌های گوناگونی داشته باشیم و خیلی خوشحالم که استعدادهای بسیار خوبی در بین دانشجویانمان به جامعه قرآنی معرفی کردیم و ثمرات اینها به سایر دانشکده‌ها و در بین دانشجویان مختلف راه پیدا کرده ازجمله طرح سلاماً سلاماً که برای حفظ قرآن بود، تعداد زیادی از دانشجویان رشته‌های مختلف در این طرح شرکت کردند و بخش‌هایی از قرآن را حفظ کردند. بنده شخصاً خیلی امیدوارم که انجمن علمی ما در جشنواره حرکت رتبه عالی را در سطح کشور کسب کند.

حوزه دیگری که ما در آن فعالیت کردیم، رسیدگی به دانشجویان تحصیلات تکمیلی بود که رساله‌هایشان مدتی به تاخیر افتاده بود، با ابتکار گزارش‌های سمینارهای شش ماهه بر دانشجویان دکتری و با اعلام عمومی در منظر داوران، باعث شد که دانشجویان کارشان را جدیتر بگیرند و با انگیزه بیشتری پیش روند و از جانب دانشجویان تحصیلات تکمیلی و دکتری بازخوردهای بسیار خوبی داشتیم و هم اینکه موضوعات برای دانشجویان کارشناسی و کارشناسی ارشد خیلی مفید بود و استقبال خیلی خوبی کردند و از توان دانشجویان دکتری استفاده کردیم؛ بسیاری از کارگاه‌هایی که نام بردم توسط این دانشجویان اجرا می‌شد.

تشکر آقای دکتر از توضیحات مبسوطتان. پیامتان به دانشجویان به خصوص دانشجویان جدیدالورود چیست؟

رشته علوم قرآن و در کل الهیات در دنیا کلیدی‌ترین رشته در جهت گیری‌ها و تحلیل‌های اجتماعی است زیرا دین بر رویکردهای جامعه در همه جوامع حتی جوامع سکولار بسیار تاثیر گذار است به همین دلیل دین شناسی یکی از محوری‌ترین رشته‌ها در علوم انسانی است.

به دانشجویان جدیدالورود تبریک می‌گویم که در این رشته قدم نهاده‌اند و نکته‌ای که می‌خواهم به آنان بگویم این است که این رشته کمک می‌کند تا

دید بازی نسبت به دین به عنوان کلیدی‌ترین عامل حرکت بشر به ویژه جامعه خودمان داشته باشند و به تعبیر خود قرآن که درباره عبدالرحمن، وقتی به آیات تذکر داده می‌شوند می‌فرماید: لَمْ يَخْرُوا عَلَيْهَا صُماً وَعُمِيَانًا؛ و آنان هستند که هرگاه به آیات خدای خود متذکرشان سازند کر و کورانه در آن آیات ننگرند (بلکه با دل آگاه و چشم بینا مشاهده آن کنند تا بر مقام معرفت و ایمانشان بیفزاید)؛ به همین شکل رشته علوم قرآن و حدیث تلاش می‌کند که دانشجویان نگاهی شفاف و روشن داشته باشند.

معمولاً دانشجویان در ترم اول کمی دچار آشفتگی می‌شوند، اما با صبوری، تلاش و مطالعه از ترم‌های بعد فعال و پویا می‌شوند و همچون نهالی رشد می‌کنند. به تعبیر قرآن که درباره حضرت مریم می‌گوید: وَأَنْبَتَهَا نَبَاتًا حَسَنًا؛ همچون گیاهی در مقابل چشم ما رشد می‌کنند و بالیدن آنها را می‌بینیم که چقدر پیشرفت می‌کنند، بسیار لذت بخش است و ما به آنها افتخار می‌کنیم. امیدوارم که دانشجویان از فضای خوب دانشگاه اصفهان و اساتید خبره‌ای که حضور دارند بهترین استفاده را داشته باشند و از همه مهم‌تر، سن جوانی و کنجکاوی و قدرت فهم بالایی که مربوط به این سن است را قدر بدانند. همه ما آرزو داریم که دانشجویان از این فرصت‌ها بهترین استفاده را داشته باشند و رشد کنند و آینده این کشور را بسازند.

چرا علوم قرآن و حدیث؟

گفتوگوی صمیمانه با دکتر محمد رضا حاجی اسماعیلی
استاد تمام علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان

فاطمه کاظمینی دانشجوی کارشناسی علوم قرآن و حدیث

درواقع زمان انتخاب رشته تصور دارند که در آن صرفاً قرآن و حدیث را می‌خوانند و بعد با رشته‌ای مواجه می‌شوند که ابزارهای فهم قرآن و حدیث را ارائه می‌دهد.

به نظر شما این مشکل به چه صورت قابل حل است؟

این مسئله را می‌توان در مقاطع مختلف بررسی و طبقه‌بندی کرد؛ در دوره کارشناسی که دوره عمومی هر رشته‌ای است طبعاً باید مقدماتی بیاموزند و نباید انتظار داشته باشند که از همان ابتدا به صورت تخصصی قرآن و حدیث را مطالعه کنند. در دوره کارشناسی، درس‌های متفاوت دیگری که بیشتر ارتباط عرضی با علوم قرآن دارند را می‌آموزند و از ۱۳۵ واحدی که می‌گذرانند حدود ۶۰ واحد بحث علوم قرآن و حدیث است و مابقی شامل مباحث‌های دیگری نیز می‌شود که پیش فهم ورود به علوم قرآن و حدیث‌اند. در مقاطع ارشد و دکتری متفاوت است. مقطع ارشد، منبع‌شناسی و ورود به عرصه تحقیق و پژوهش است و در مقطع دکتری صرف مطالعات تخصصی است.

انتظارات شما از دانشجویان این رشته در مقاطع مختلف چیست؟

انتظار من از دانشجویان این است که میانی فهم صحیح قرآن و حدیث را بیاموزند و نگاهشان نسبت به قرآن و حدیث تعمیق شود، زیرا بخش بسیار زیادی از جامعه مدعی هستند که قرآن و حدیث را می‌دانند؛ به همین دلیل زمانی که دانشجویان وارد دانشگاه می‌شود در ابتدا متناسب با مباحثی که مطالعه می‌کنند، سطح اطلاعاتش در گستره وسیع تری واقع می‌شود و بیشتر با علوم مرتبط با قرآن و حدیث آشنا می‌شود و از جهتی ممکن است اطلاعات جدیدی که به دست می‌آورد با آن پیش‌فرض‌هایی که از طریق جامعه یا رسانه‌های عمومی به آن القا شده است در تعارض واقع شود و هضم برخی از مباحث، برای دانشجو سنگین باشد و ممکن است در ابتدا دچار یک تزلزل در اعتقاد شود و احساس کند چیزهایی که قبلاً در این وادی آموخته، عمق نداشته، که تحمل این مسئله برایش

کمی سخت است. اما کم‌کم اطلاعات دانشجویان بیشتر می‌شود و نوع نگاهشان تغییر پیدا می‌کند.

عضو هیئت علمی گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان ادامه داد: من معتقدم که به دانشجویان این حوزه باید نگاه جدیدی را نسبت به قرآن و حدیث ارائه دهیم و این نگاه جدید نباید با نگاه اصیل تعارض داشته باشد. ما باید مبانی را تبیین کنیم، تبیین مبانی باعث می‌شود که نگاه شعاری به یک نگاه تحقیقی، تغییر پیدا کند، که یکی از مشکلات اساتید و رشته است؛ زیرا با باورهایی سروکار دارند که دانشجو در ابتدای ورود به دانشگاه به آن وابسته است و پس از ورود، ممکن است باورهایش دچار خدشه شود و درکل مشکل مباحث قرآن و حدیث از این قبیل است

که ممکن شما به یک حدیث، صد در صد معتقد باشید و به آن عمل کنید اما زمانی که وارد این رشته شدید، متوجه شوید که آن حدیث یک مشکلی دارد و دانشجو به جایی برسد که در کل به اعتبار حدیث شک کن؛ در این موقعیت، اساتید باید با دقت و درایت، همچون یک طیب کارشان را انجام دهند و نوعی نگاه را برای دانشجو ایجاد کنند که از سطحی نگری به عمقی نگری برسند که اساتید نیز خودشان را موظف می‌دانند که در همین راستا حرکت کنند.

وی افزود: بعد از اینکه اصالت قرآن و حدیث را متوجه شدیم و به یقین رسیدیم که اینها هم به لحاظ صدوری مشکلی ندارند و هم از لحاظ مفهومی قابلیت اجرا و عمل دارند، بحث چگونگی اجرای آنها در جامعه به وجود می‌آید؛ یعنی انتظار می‌رود که دانشجوی این رشته به خاطر همنشینی با قرآن و حدیث، زمانی که در بین دیگران وارد جامعه می‌شود. براساس آنچه که از قرآن و حدیث آموخته است رفتار کند. بحث بازار کار در این رشته بستگی به تلاش و عملکرد خود فرد دارد و البته بستر جامعه نیز باید به شکلی باشد که علاقه‌مندان و تحصیل‌کردگان این رشته بتوانند در حیطه‌های مختلف به خصوص در حیطه آموزش قرآن و حدیث فعالیت کنند و اگر مسئولین قدر بدانند و بتوانند صیاد خوبی باشند، از افراد متخصص در این رشته می‌توانند استفاده کنند.

دانشجویانی که به تحصیل این علوم می‌پردازند، نسبت به سایر دانشجویان می‌بایست فضای فکری بازتری داشته باشند و نقادانه اندیشتر باشند و اگر چنین روحیه‌ای داشته باشند شاید موفق‌تر

باشند. نظر شما در این باره چیست؟

در حوزه تحقیق و پژوهش باید بی‌طرف عمل کرد و اگر با پیش‌فرض‌هایی که همه چیز را از قبل برای خودمان ثابت دانسته تلقی کنیم و بعد بخواهیم از قرآن و حدیث دلیل بیاوریم صرفاً متکلم هستیم در حالی که ما می‌خواهیم در حوزه قرآن فیلسوف شویم؛ یعنی بدون پیش‌فرض وارد شویم. تفاوت‌هایی بین حوزه علمی و دانشگاه وجود دارد و البته این مباحث در حوزه‌های علمی نیز مطرح می‌شود اما نه به این اصالت که در دانشگاه مطرح می‌شود. وظیفه حوزه علمی تبلیغ و وظیفه دانشگاه تحقیق است اگرچه یک محقق می‌تواند مبلغ باشد و یک مبلغ هم می‌تواند محقق باشد. مسئله‌ای که بیشتر بر آن تاکید دارم و سعی می‌کنم که انجام دهم، محقق پروری است. رشته قرآن و حدیث در عین اینکه ساده است بسیار سخت، حساس و درواقع سهل متع است.

با تشکر از توضیحات شما، پیام شما در آستانه سال تحصیلی به دانشجویان جدیدالورود چیست؟

دو گروه دانشجو وارد دانشگاه می‌شوند؛ دانشجویانی که با انگیزه آمده‌اند و رشته‌ای که قبول شده‌اند انتخاب اولشان بوده است و گروهی که صرفاً وارد دانشگاه شده‌اند و در این رشته پذیرفته شده‌اند و جزو انتخاب‌های اولشان نبوده است.

درواقع دانشجویی که انگیزه‌اش ورود به رشته است، با دانشجویی که داعیه‌اش ورود به دانشگاه است متفاوت است. اگر دانشجویان مشاهده کردند که تا ترم دو به این رشته علاقه ندارند و یا توانایی آن را ندارند حتماً تغییر رشته دهند. البته وظیفه اساتید گروه این است که ذائقه دانشجویان را به سمت رشته متمایل کنند. دانشجویان باید انگیزه‌شان را تقویت کنند و با هدف به کلاس بیایند. در بین بازاری‌ها بحثی است که می‌گویند: فلانی چکیده کار و چسبیده به کار است. فردی که وارد رشته قرآن و حدیث می‌شود باید سعی کند چکیده کار شود یعنی باید مدام به مطالعه قرآن پردازد. و گرنه دنبال مدرک و نمره بودن ما را به جایی نمی‌رساند. دانشجویان دمام باید سعی کنند که با ابزارها و کتاب‌های تخصصی که در حال تحصیل هستند، آشنایی داشته باشند و با سایر دانشجویان مباحثه کنند و تجارب آنها را کسب کنند تا ان‌شاءالله راه ترقی و پیشرفت را بیمایند.

گزارش صبحانه ای با طعم کوهنوردی

■ به گزارش زینب عباسی و زهرا لطفی فروشانی

در برنامه «صبحانه ای با طعم کوهنوردی» که به همت انجمن علمی علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان در تاریخ ۲۱ اردیبهشت ۱۴۰۲، با حضور خانم دکتر فاطمه رضایی، عضو هیئت علمی دانشکده تربیت بدنی و علوم ورزشی دانشگاه اصفهان، برگزار شد. ایشان پس از کوهنوردی در کوه صفاه دقایقی با دانشجویان به گفتگوی صمیمانه پرداختند و این گونه آغاز کردند:

یکسری تصورات نسبت به اشخاص در جامعه وجود دارد که باعث دور شدن انسان از مسیر خودش می شود، گاهی در جامعه این تصور وجود دارد که هرکسی ماتو و شلوار یا شلوار جین بپوشد، اهل قرآن خواندن نیست، یا افرادی که قرآن می خواند شکل و ظاهر دیگری دارند و کسانی که ورزش می کنند شکل و ظاهر دیگری.

همچنین خانم دکتر به پیامدهای این تصورات اشتباه اشاره کردند و گفتند: با این نوع نگاه هیچ گاه توانمندی‌هایی که داریم رشد پیدا نمی کنند و مهارتی که باید به دست بیاوریم ایجاد نمی شود. چون ترس از دور شدن از معرفت، ایمان و قرآن داریم. باید از این تصورات عبور کنیم، جسم و روح هر انسانی نیاز به تقویت و رشد دارد.

دکتر رضایی با مثالی از خود که با پوشش کامل به ورزش می پردازد و حجاب را محدودیت نمی داند ادامه دادند: با همین چادر مربی صخره نوردی بودم.

می خواهم بگویم با همین چادر صخره نوردی هم می شود کرد. کسانی هستند که با یک دافعه ای رو به رو هستند که آیا می شود با چادر فعالیت ورزشی انجام داد؟ من می گویم بله من توانستم. جز اولین افرادی بودم که قله «پراو» در استان کرمانشاه را فتح کردم و چادرم هیچ مانعی برایم نبود، این را تاکید می کنم.

وی مجدداً به تصورات نادرست جامعه در مورد دانشجویان معارف و علوم قرآن اشاره کرد و گفت: این تصور وجود دارد که بچه های دانشکده معارف و علوم قرآن و حدیث از صبح تا شب قرآن می خوانند، بعد تفسیر، بعد نهج البلاغه، تنوع شان این است که گاهی سری به صفیحه سجادیه بزنند. آیا حقیقت این است؟ خیلی تصور اشتباهی است. این اهانت به این رشته است، قطعاً این گونه نیست. وی با لبخند ادامه داد: اگر قرار باشد کسی چهار سال شب و روز قرآن بخواند اولوالعزم می شود یک پیامبر جدید می آید و حال میبینیم که نمی شود.

دکتر رضایی به نبود ورزش در برنامه زندگی خانم‌ها اشاره کردند و گفتند: زندگی بدون ورزش دختران تا سن نوزده، بیست سالگی منجر به زانوی پراتنزی، کجی کمر و ستون فقرات، افتادگی شانه و... می شود، و در سن ۳۰ سالگی به فشارخون بالا، چربی خون یا عارضه‌هایی بعد از بارداری مبتلا می شوند.

ایشان متذکر شدند که اثرات ورزش بر بدن زمان‌بر

خواهند بود و همان گونه که عارضه‌ها به مرور به دست می آید؛ زمان زیادی هم صرف می شود تا ورزش آنها را بهبود بدهد. مثلاً شکمی که بیست سال فربه شده در دو ماه صاف نمی شود.

دکتر رضایی به مهمترین عارضه جسمی که در خانم‌ها بیشتر شایع است، یعنی ساییدگی استخوان اشاره کردند و گفتند: اگر حواسمان به عارضه ساییدگی نباشد و ناگهان اتفاق بیفتد فعالیت‌های ورزشیمان خیلی محدودتر می شود و جنبه‌های درمانی پیدا می کند و باید داروی شیمیایی مصرف کنیم. از جمله نشانه‌های آن تق تق زانو هنگام راه رفتن یا فعالیت‌های دیگر است. اگر این صدا را می شنوید، زنگ هشدار برای شما است. باید به وسیله تغذیه و فعالیت‌های ورزشی مفاصل و ماهیچه‌ها را تقویت کنیم تا دچار این عارضه خطرناک نشویم.

وی در ادامه به تاثیر ورزش در کاستن این بیماری اشاره کردند و افزودند: سن شما دوره‌ای طلایی است که می شود برایش کاری کرد. مفاصل و استخوان‌ها نیاز به تقویت شدن دارند.

خانم دکتر رضایی به سه معیار مهم برای فعالیت ورزشی اشاره کردند و گفتند: در زمان استراحت ضربان قلب بین ۷۰ تا ۱۰۰ است و در این حالت تعریق اضافی نداریم و شرایط، شرایط طبیعی است. وقتی شروع به فعالیت کردیم اگر تعریق اضافه شد

به علاوه افزایش ضربان قلب به گونه‌ای که زمان صحبت کردن تکلم بریده بریده شود. در این هنگام فعالیت

ورزشی اتفاق افتاده. این حالت

ممکن است برای برخی بعد از پنج دقیقه ورزش اتفاق بیفتد و برای برخی بعد از بیست دقیقه. به هر حال وقتی ضربان به این نقطه رسید باید ده دقیقه در این حالت نگهداشته شود تا فعالیت ورزشی حاصل شود.

اما این علایم در عارضه شل شدگی در پیچه میتراال هم وجود دارد که ممکن است با فعالیت ورزشی اشتباه گرفته شود. این نوع بیماری در بین خانم‌ها شایع است و هیچ نشانه یا دردی ندارد. ضربان قلب افراد سالم بین ۷۰ تا ۱۰۰ است، اما کسانی که دچار این عارضه هستند در حالت استراحت ممکن است ضربان قلبشان بین ۱۱۰ تا ۱۲۰ باشد و با حرکت کوچکی به ۱۳۰ می رسد. قطعاً این ورزش نیست. چرا که سه فاکتور را دارا نمی باشد.

همچنین ایشان به تعریف ورزش با توجه به سه فاکتور پرداختند و گفتند: این مسیری که ما آمدم (تا چشمه کوه صفا) ورزش نبود چون منقطع بود.

ما به محض رسیدن به مرحله سه

فاکتوری که گفته شد، ۱. تعریق ۲. افزایش ضربان قلب ۳. بریده بریده حرف زدن، فعالیتمان را قطع می‌کردیم. ورزش زمانی است که سه عملکرد درسی دقیقه حفظ شود.

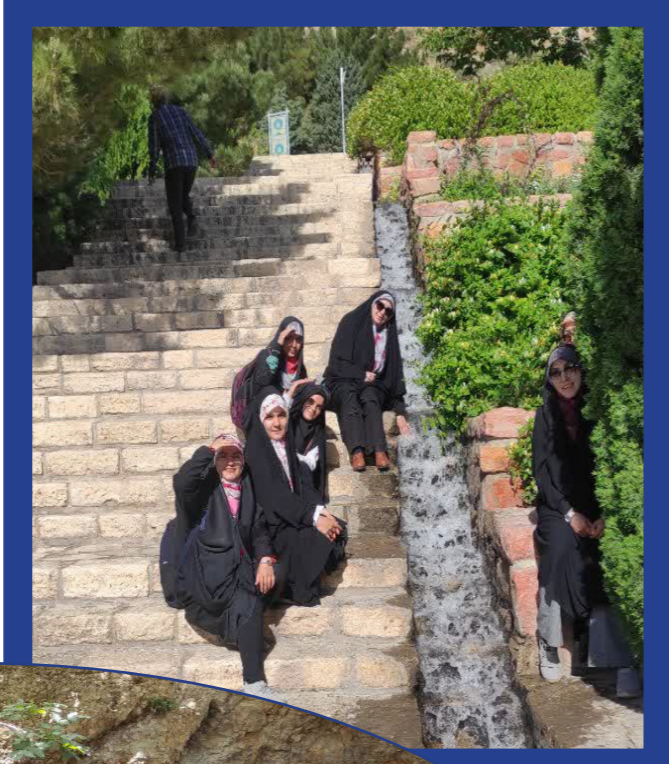
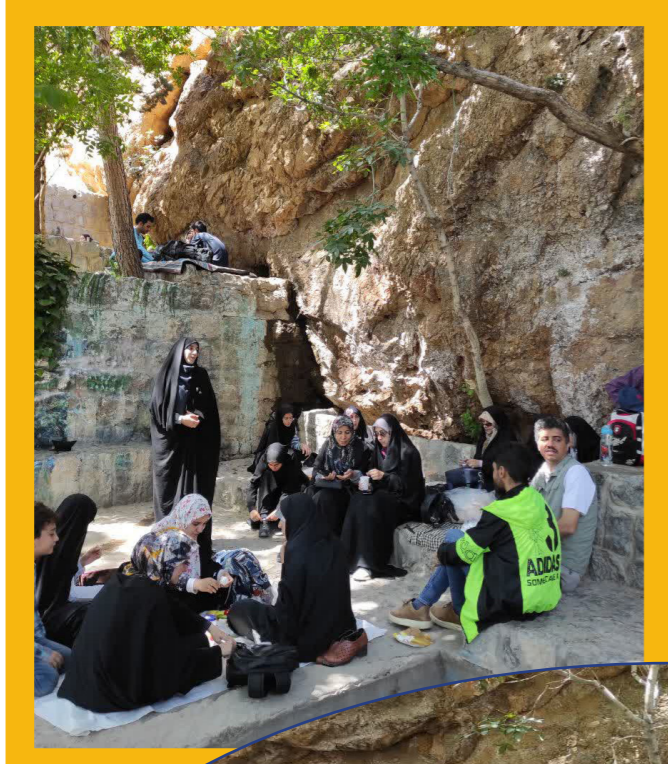
نگیریم، ام اس اتفاق نیفته، پارکینسون نگیریم و بیماری‌های بسیار دیگری که با منشأ تخریب نورونی در آینده کشف می‌شوند اتفاق نیفتد. نباید اجازه دهیم مغزمان عادت کند. ما باید قسمت بالایی مغز را درگیر کنیم. قسمت بالایی مغز در مهارت‌هایی درگیر می‌شوند که جدیداً به آن فکر میکنیم و نیاز به تفکری جدید و ساختن دستوری نو داشته باشد.

خانم دکتر رضایی به این نکته اشاره کردند که پژوهش‌های تازه ایشان بعد از بررسی‌های پارکینسون، روی دیابت و ارتباط آن با آلزایمر است ادامه دادند: دو نوع دیابت رایج داریم. دیابت نوع یک که مربوط به کسانی است که بطور ژنتیکی این مریضی را دارند و انسولین تزریق می‌کنند. دیابت نوع دو، که همه در معرض آن هستند یا در اثر بارداری، سبک زندگی اشتباه، استرس که معمولاً بعد سی سالگی بوجود می‌آید. امروزه با دیابت نوع سه مواجه‌ایم که فرد در اثر آلزایمر دچار دیابت می‌شود و علامت دیابت، آلزایمر است. بنابراین در هر سنی ورزش را جدی بگیرید و سعی کنید علاوه بر فعالیت‌های ورزشی، مدام ذهن خود را معطوف فعالیت‌های جدید کنید تا مغز هم ورزش کند و دچار بیماری‌های خمود مغزی نشود.

دکتر رضایی به مناسب نبودن کیک برای تغذیه قبل یا بعد از ورزش اشاره کردند و گفتند: اصلاً کیک تغذیه مناسبی نیست خرما هم بعد از ورزش مناسب نیست و کارآیی لازم را ندارد. خرما یا یک ماده قندی را باید دو ساعت قبل از شروع ورزش بخوریم. آیا به این نکته دقت کرده‌اید که خرما ماده غذایی مناسب سحر است نه افطار برای اینکه در طول روز انرژی بدن تامین شود. وی افزود: ماده قندی مثل خرما یک بازه سی تا شصت دقیقه طول می‌کشد تا تبدیل به انرژی شود. ماده‌ای که همان لحظه تبدیل به انرژی می‌شود قند یا عسل است. نوشیدنی مناسب امروز برای کوهنوردی یک لیوان آب و عسل با یک قاشق آلبیموه بود که باید همراه می‌داشتید. ریواس هم عالی بود که سرشار از سدیم است. وجود سدیم کار سرم نمکی را برای بدن انجام می‌دهد و کمک می‌کند تعریق کم شود و آب در بدن بماند و تحمل بدن برای فعالیت بدنی را بیشتر می‌کند.

در آخر دکتر رضایی به ورزش مغز برای مبتلا نشدن به آلزایمر اشاره کردند و گفتند:

یک توصیه مهم، مغزمان را هم ورزش بدهیم. آلزایمر چیست؟ فراموشی، اولش در حافظه کوتاه مدت و بعد حافظه بلند مدت. این بیماری قبلاً در هفتاد سالگی به بعد اتفاق می‌افتاد. اما الان سنین پایین‌تر مبتلا می‌شوند. ما کارهای روزمره‌ایی که انجام می‌دهیم، پیاده روی هر روز از خوابگاه تا دانشکده، یا حتی اگر این پیاده روی امروزمان کار هر هفته باشه مغز عادت می‌کند. عادت مغز یعنی چه؟ ما برای اینکه آلزایمر

وینار «اخلاق همزیستی با مخالفان بر اساس تاریخ گذاری سوره یوسف»

■ به گزارش زهرا لطفی فروشانی

در تاریخ ۲۷ فروردین ۱۴۰۲، ویناری با موضوع «اخلاق همزیستی با مخالفان بر اساس تاریخ گذاری سوره یوسف» به همت انجمن علمی معارف اسلامی دانشگاه شهید بهشتی با همکاری انجمن علمی علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان با سخنرانی دکتر امیر احمدنژاد مدیر گروه علوم قرآن و حدیث دانشگاه اصفهان برگزار شد.

وی در ابتدا به تعریف تاریخ گذاری پرداخت؛ تاریخ گذاری یعنی یک سوره در چه سالی و در چه ماه از سال نازل شده است. ایشان ادامه دادند، این مبحث در تفسیر اهمیت بسیاری دارد؛ اینکه یک سوره در مجموع سوره‌ها، مدنی است یا مکی و در کجا نازل شده مهم است و در تفاسیر امروزی، فهرست ترتیب نزول نیز اهمیت پیدا کرده است.

دکتر امیر احمدنژاد به یکی از مهمترین افراد شاخص در حوزه تفسیر اشاره کرد و گفت: محمدعبدی یکی از افراد شاخص در این حوزه است و می‌توان تفسیر را، به بعد و قبل از او تقسیم کرد. تفسیر او ارتباط بین محتوی و بستری که سوره نازل شده است، را برجسته می‌سازد. وی به مفسران دیگرانی که راه عبده را ادامه داده‌اند نیز اشاره کردند: تفسیر المیزان در فضای شیعی یک نمونه از این تلاش‌ها می‌باشد. ما در تفسیر تسنیم آیت الله جواد آملی با اصطلاحات تفسیری همچون فضای نزول، جو نزول و شأن نزول روبه رو می‌شویم. فی ظلال القرآن، نوشته سید قطب نیز یکی از کتاب‌های خواندنی است که قرآن را در بستر نزول بررسی می‌نماید.

ایشان از فواید بررسی بستر نزول قرآن را دستیابی به

و پیامش برای مسلمانان این است که بعد از هر مشکل و سختی، اتفاق‌های خوبی در راه است. قرآن کریم در حقیقت علاوه بر روحیه دادن به مؤمنان به نوعی به افرادی که روابط خویشاوندی را بر هم می‌زنند هشدار می‌دهد. قرآن، یوسف را به عنوان الگویی معرفی می‌کند که از نزدیکترین افراد خود یعنی برادران ضربه می‌بیند، او را به چاه می‌اندازند و نقشه قتلش را می‌کشند.

استاد احمدنژاد ادامه دادند: قرآن داستان زندگی یوسف را به دو مرحله تقسیم می‌کند. مرحله اول: زمانی که برادران در جایگاه قدرت‌اند و یوسف منفعل است. مرحله دوم: زمانی که یوسف در منزلگاه عزیز مصر است و در جایگاه قدرت. یوسف در این زمان شخصیت فعالی دارد. وی در ادامه به اشتراک دشمنان مشرک و باایمان حضرت یوسف که قیدی در اخلاقیات ندارند اشاره کردند و گفتند: چه عزیز مصر که یوسف را به زندان می‌اندازد و او را دچار محرومیت می‌کند و چه زنان مصری که مشرک هستند و چه برادران یوسف با وجود موحد بودن همه دشمنان یوسف‌اند و به او آسیب زده‌اند.

رفتار یوسف با برادرانی که به او بدی کردند و یوسف را رنجانده بودند، قابل توجه است. برخورد یوسف با دشمنان خود چگونه بود؟ دکتر احمد نژاد از برخورد دلسوزانه و تربیتی یوسف با برادرانش در اولین دیدار، این گونه روایت کردند که: یوسف در اولین دیدار برادران با هم در مصر، نگاه دلسوزانه و تربیتی دارد او خودش را معرفی نمی‌کند و با احسان کردن سعی می‌کند، آنان را متوجه اشتباهاتشان کند، پول آنان را بر میگردداند و آذوقه کافی در اختیار آنان قرار می‌دهد. برادران، یوسف را در جایگاهی دیدند که از او درخواست صدقه کردند. یوسف با سبک تربیتی خویش سعی می‌کند؛ به آنان یادآوری کند که آنها از روی نادانی با یوسف چه کردند. قرآن به کرامت بزرگ حضرت یوسف و به رفتار تربیتی یوسف با دشمنان اشاره می‌کند. اوج داستان زمانی است که برادران با پدر می‌آیند. یوسف از بدخواهی برادرانش به پدر چیزی نمی‌گوید. این کرامت و بزرگواری یوسف در مقابل خویشاوندان است با کسانی که تا مرز قتل او پیش رفته‌اند.

قرآن در دو موضع، یوسف را «محسن» خطاب می‌کند: اول هنگام رفتار نیکوی او با برادرانش با وجود ناراحتی از

آنان و دوم زمانی که خواب زندانیان تعبیر شد. محسن در زبان فارسی به معنای اخلاق همراه با زیبایی است. کسی که خوبی را با زیبایی در می‌آمیزد و ارزش‌های اخلاقی را با کرامت به مخاطبان عرضه می‌کند.

دکتر احمدنژاد به حضرت یوسف به عنوان یک تحول اجتماعی در توحید اشاره کردند و گفتند: یوسف با رفتار خود افراد را جذب می‌کرد و نیازهای مردم را رفع می‌کرد و مقبول مردم بود. در هیچ مرحله‌ای برای مردم از پرستش خدا به طور مستقیم سخن نگفت بلکه با کرامت اخلاقی و بزرگ‌منشی مردم را به خدا دعوت می‌کرد. در نتیجه قلب‌ها به سمت او حرکت می‌کند وی ادامه داد: الگویی که یوسف ارائه می‌کند؛ خیر خواهی محض و بدون قید و شرط است.

جناب استاد افزودند: در آخر پیام داستان حضرت یوسف شیوه تربیتی یوسف است، که باعث می‌شود برادرانش را به تعقل وادارد. پیام قرآن برای مسلمانان این است که با کسانی که بدخواه شمایند با بدخواهی جواب ندهید. افرادی مانند ابوسفیان و خالد که با پیامبر سر جنگ داشتند؛ باهم به پیامبر اعتماد می‌کردند. اینها الگوهایی است که پیامبر در رفتار نسبت به خویشاوندان خود ارائه می‌کند. پیامبر با ابزار اخلاق و بزرگ منشی، دشمنان را به دوستان نزدیک خود تبدیل می‌کند. سخن قرآن در این داستان این است، که باید با بدترین بدخواهان به گونه‌ای رفتار شود، که به دوست صمیمی تو تبدیل شوند و در هنگامی که در موضع قدرت هستید زبان به ملامت نکشاید. حتی با وجود بدترین ضربه‌ها، بدی را با خوبی دفع کنید.

دکتر احمد نژاد به تشبیه رفتار پیامبر و حضرت یوسف در برابر دشمنان اشاره کردند و ادامه دادند، پیامبر اکرم(صلی الله علیه و آله) نیز با قریشی مواجه بود که خویشاوندان او بودند و با تمام جنایاتی که بر سر او آورده بودند. پیامبر اسلام هنگام رسیدن به قدرت در برابر آنها دست به شمشیر نمی‌شود و حتی افرادی که قصد جان او را داشتند؛ آزاد می‌کند، شخصی مانند ابوسفیان با آن‌همه جنایت، زمانی که به سراغ پیامبر می‌رود پذیرفته می‌شود. عمروعاص و معاویه نیز همین گونه. این منش پیامبرگونه ایست که سوره یوسف یادآور می‌شود.

دنیای دیجیتال علوم قرآن و حدیث

سعیده جان نثاری
دانشجوی دکتری علوم قرآن و حدیث

در وصف تألیف بسیاری از آثار ارزشمند، شنیده‌ایم و خواننده‌ایم که مؤلف برای یافتن منابع، دیدن و خواندن کتاب‌ها چه سفرها که نکرده و چه مشقت‌ها که تحمل نکرده است. اما امروز بسیاری از این مشقت‌ها به سادگی اشاره انگشت بدل شده است. بی‌شک میراث عظیمی که امروز در دسترس ماست؛ حاصل زحمات مشقت‌بار پیشینیان در حفظ آثار و فراهم کردن این میراث بزرگ است و باید از آنان و نیز از خادمان دانش، در سراسر جهان برای احیای این آثار و از فناوریان عصر نوین برای نقل این میراث در دنیای مجازی قدردان بود. وظیفه ماست که نعمت دسترسی آسان به آثار پیشینیان را با ادامه تحقیقات آنان، تکمیل و توسعه تألیفات ارزشمندشان، کشف و عیان کردن حقایق پنهان، شکرگزار باشیم.

* کتاب‌های کهنی که با زحمت محققین از نسخه‌های خطی به نسخه محقق و با تلاش نگارندگان به متونی قابل جستجو تبدیل شده‌اند، در کتابخانه‌های دیجیتال منتظر یافته شدن و با چند اشاره انگشت به راحتی قابل نمایش هستند.

* کتاب‌های مخطوط و مطبوع موجود در قفسه‌های کتابخانه‌های جهان که برای دیده شدن و توری، به جای سفر محقق در مکان، با تصویربرداری ورق به ورق، خود سوار بر امواج به نگاه محقق سفر می‌کنند.

* تألیفات مطبوع قدیم و جدیدی که کلمه به کلمه به قالب متن قابل جستجو نگاشته شده‌اند تا از نگاه پژوهشگر مخفی نمانند و در رگ‌های مطالعات مرتبط جریان یابند.

بنابراین یک محقق یا دانشجو در گام اول مطالعات خود یعنی گردآوری داده‌ها و اطلاعات باید بتواند از حداکثر امکانات موجود استفاده کند و در اندک زمانی کامل‌ترین پیشینه و دقیق‌ترین داده‌های مرتبط را فیش برداری و طبقه‌بندی کند. محقق امروز در گام اول کم نمی‌آورد، بلکه با دستی پر، گام بعدی را بر می‌دارد تا قدرت خود را در تحلیل نشان دهد. حتی

فصلنامه انجمن علمی علوم قرآن و حدیث
دانشگاه اصفهان، شماره اول
تابستان ۱۴۰۲

برخط به متون و تصاویر منابع تخصصی بسیار زیادی را فراهم کرده است:

www.noorlib.ir

* پایگاه «کتابخانه مدرسه فقاها» که به صورت رایگان متون منابع تخصصی بسیار زیادی را به صورت قابل کپی در دسترس قرار داده است:

www.lib.eshia.ir

* این پایگاه همچنین تصویر منابع متعددی را نیز در اختیار محققین گذاشته است:

<https://pdf.lib.eshia.ir>

* و پایگاه «کتابخانه دیجیتال قائمیه با عنوان «بازار کتاب» نیز منابع عمومی و تخصصی زیادی را به صورت رایگان در اختیار اقشار مختلف مردم و پژوهشگران قرار می‌دهد:

www.ghbook.ir

از جمله مهمترین و پرکاربردترین پایگاه‌های جستجو و دسترسی برخط به کتاب‌های الکترونیکی حوزه علوم اسلامی هستند.

معرفی پایگاه‌های جستجوی کتاب در کتابخانه‌های کشور

همانطور که پیشتر اشاره شد، برای یک تحقیق جامع و کامل، اکتفا کردن به منابعی که در کتابخانه‌های دیجیتال در دسترس قرار گرفته‌اند کافی نیست. کتاب‌های زیادی هستند که هنوز به صورت الکترونیکی در نیامده یا به دلیل حق نشر در فضای مجازی منتشر نشده‌اند. بنابراین محقق باید سایر کتب مرتبط با کار خود را بیابد و در صورت امکان همچون پیشینیان خود بار سفر بندد و به زیستگاه منابع خود برود و چه بسا در احیا و تقدیم آن به فضای مجازی نقش ایفا کند. پیش از مراجعه حضوری به کتابخانه‌ها، جستجوی عنوان کتاب در پایگاه‌های اطلاعاتی کتابخانه‌های کشور و نیز سامانه‌های اختصاصی هر کتابخانه می‌تواند در دستیابی شما به کتب مورد نظرتان سرعت ببخشد.

پایگاه سازمان اسناد و کتابخانه ملی جمهوری اسلامی ایران (www.nlai.ir) که دارای بخش‌های مختلفی از جمله سامانه «شبکه کتابخانه‌های کشور» است. این سامانه امکان جستجوی کتاب‌هایی که در کتابخانه‌های مختلف ایران نگهداری می‌شوند را همراه با ارائه مشخصات کتاب فراهم کرده است. با استفاده از لینک این پایگاه

www.libs.nlai.ir می‌توانید کتاب مورد نظر خود را جستجو کنید و با استفاده از جستجوی پیشرفته مشخصاتی مانند شهر یا استان محل نگهداری کتاب را محدود کنید.

lib.ir

«مؤسسه علمی فرهنگی دارالحديث» نیز با راه اندازی پایگاه اطلاع رسانی کتابخانه‌های کشور به آدرس www.lib.ir امکان جستجوی ساده و جستجوی پیشرفته اطلاعات کتابخانه‌ها را در کمترین زمان ممکن فراهم آورده است.

سامانه جستجوی «سها» به آدرس www.sohalibrary.com نیز از جمله پایگاه‌های دسترسی به اطلاعات برخی کتابخانه‌های کشور به ویژه کتابخانه‌های تخصصی حوزه علوم اسلامی و قرآن و حدیث است که در آن کاربران می‌توانند منابع مورد نظر خود را در کتابخانه‌های عضو این سامانه بیابند. این سامانه فایل‌های الکترونیک کتاب‌هایی که کمترین مشکل حقوقی را دارند به صورت رایگان و آزاد ارائه می‌دهد.

با وجود گستردگی این پایگاه‌ها، باید توجه داشت که بعضی از کتابخانه‌ها ممکن است در برخی پایگاه‌ها و سامانه‌ها عضو بوده و در برخی دیگر اطلاعات آنها یافت نشود. بنابراین کتاب‌ها یا موضوعات خود را در پایگاه‌های مختلف جستجو کنید.

غالب کتابخانه‌های بزرگ نیز سامانه‌ای ویژه جستجوی منابع خود دارند که با جستجوی عنوان کتابخانه در اینترنت می‌توانید آن را بیابید و پیش از مراجعه حضوری، از وجود کتاب‌های مورد نظر خود اطلاع کسب کنید. برای مثال، پایگاه سازمان کتابخانه‌ها، موزه‌ها و مرکز اسناد آستان قدس رضوی به آدرس www.library.razavi.ir می‌تواند به شما کمک کند که پیش از سفر به مشهد مقدس لیستی از کتاب‌ها و اسناد مورد نیاز خود را که در کتابخانه حرم مطهر امام رضا (علیه‌السلام) نگهداری می‌شود تهیه کنید و ضمن زیارتی دلچسب، بار سفر خود را با علم و تتبع در علوم قرآن و حدیث وزنتر کنید.

در ادامه...

به خواست و یاری خدا در شماره بعدی مجله به معرفی تعداد بیشتری از کتابخانه‌های دیجیتال مورد نیاز برای تحقیقات علوم اسلامی و قرآن و حدیث و همچنین پایگاه‌های جامع جستجوی آیات، تفاسیر، احادیث و تاریخ و همچنین نرم افزارهای مورد نیاز برای دانشجویان و محققان رشته علوم قرآن و حدیث به ویژه محصولات مرکز تحقیقاتی نور خواهیم پرداخت.

حنان

حنان از نگاه اساتید

دکتر علی بنائیان

حنان، بستری است برای شکوفائی قلم، اندیشه و احساس پاک و زلال دانشجویان علوم قرآن و حدیث.

دکتر محمد سلطانی

سلام و وقت بخیر...
«إقرء» نخستین فرمان پرودگار است؛ بخوان تا بدانی، بدانی تا راه گم نکنی، پس بخوان به نام پروردگارت

دکتر محمد رضا ستوده نیا

با سلام و تحیت
اطلاع رسانی فعالیت‌های علمی فرهنگی و پژوهش‌های قرآنی یکی از نیازهای گروه علوم قرآن و حدیث است، ان شاءالله با انتشار به موقع نشریه حنان، در خدمت به ساحت مقدس قرآن و در فضای انقلاب اسلامی موفق باشید.

دکتر مهدی مطیع

یا حنان
حنان کسی است که مشتاق ماست، حتی اگر پشت کرده باشیم و عهد شکسته باشیم و این اشتیاقش را به ما نشان می‌دهد؛ و سراغ ما را می‌گیرد و ما را بسوی خویش می‌خواند.

دکتر محسن صمدانیان

سلام
دوجمله فقط آیه ۱۲، ۱۳ و ۱۴ مریم است که: یا یحیی خذ الكتاب بقوه واتیناه الحکم صبیا و حنانا من لدنا و زکاه و کان تقیا و برا بوالدیه و لم یکن جبارا شقیا

دکتر داود اسماعیلی

سلام بر شما
«حنان» پنجره‌ای برای بیشتر دانستن. دانستنی که رهاورد آن وسعت اندیشه و هویدا شدن معنای زندگی است.

دکتر رضا شکرانی

حنان بر وزن منان اگر چه در قرآن نیامده است اما مصدر آن، حنان برون زبان به معنای مهربانی توأم با دلسوزی، صفتی است که خداوند متعال به یحیای پیامبر عنایت می‌فرماید آنجا که فرمود:
وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا
از سوی خود مهرورزی دلسوزانه و پاکی و شایستگی [به او عطا کردیم] و او همواره پرهیزکار بود. (مریم، ۱۳)
بی شک خدا خود متصف به صفت حنان است که به یحیای پیامبر نیز چنین صفتی می‌دهد از خدا بخواهیم در کنار دیگر مواهبش، مارا حنان، مهربان دلسوز همگان کند.

دکتر امیر احمدنژاد

حنان، با عنایت خداوند منان، فرصتی است برای تمرین در کنار هم اندیشیدن. برای برکت دادن به وجود بچه های علوم قرآن، برای تکثیر احساس مسئولیت، برای یادآوری مسوولیت انسان بودن. انسان مؤمن بودن

دکتر اعظم پرچم

عنوان با مناسبت عالی اسم خدا با ویژگی مهر و محبت، گمشده بشریت دیروز و امروز فتنه امروز فرو بردن جوان در حسرت غرب و آرزوهای واهی که انرژی جوان را تقلیل داده و باخشم و تنفر نسبت به خانواده و جامعه اش به خودتحقیری می‌رسد، حنان کلید واژه فراموش شده خدایی است که با غبارروبی از تفکر جوان او را با خدا آشتی می‌دهد تا باردیگر جوان حماسه ای در عرصه علم و فرهنگ، همانند جوانان دفاع مقدس برپا کند.

حنان

حنان از نگاه دانشجویان

این صفت برای جواب دادن به شما نیست، بلکه برای کنجگاو کردن و مسأله دار کردن ذهن شما است.

آیا می شود به امام زادگانی که در ایران هستند اعتماد کرد؟

بعضی از کسانی که به عنوان امام زاده معرفی شده اند، بچه اصلی امام نیستند بلکه از نوادگان امام هستند و این مانع زیارتشان نمی شود چون به اهل بیت نزدیک بودند و از چهره های ممتاز در تقوا و معرفت بودند. زیارت نامه امامزاده ها را هم آیت الله مرعشی مشخص کرده است. البته بعضی از موارد مشکوک هم هستند که می شود به قصد رجا و احتمال، زیارت کرد.

غیبت چه کسانی را می شود کرد؟

گفته اند غیبت چند نفر را می شود کرد: الف) کسی که آشکارا گناه می کند و از این کار جلوی مردم هیچ باکی ندارد. (البته فقط از این گناه می شود غیبت کرد نه گناهی که آشکارا نیست). ب) ستمگر، ستم ستمگر را اگر پشت سرش بگوییم اشکالی ندارد.

ج) بدعت گذار، کسی است که چیزی را که در دین نیست پایه گذاری کند.

آیا امام حسین مظلوم بود؟

از امام حسین و یارانشان در تمام صحنه ها به جزء شهامت و عظمت چیز دیگری دیده نمی شود. مظلوم بودن امام حسین به معنای ظلم پذیر بودن نیست، با این که در حق ایشان ظلم شد. پس اگر بگویند امام حسین مظلوم به این نیت که در حق ایشان ظلم شد و ایشان هم ساکت ماندند و ظلم را پذیرفتند، اشتباهی بیش نیست.

چرا عمر آدم کمه چرا خدا عمر طولانی تر به آدم نمی دهد؟

این زندگی مقدمه یک زندگی دیگر است. اگر آدم به ظواهر این زندگی توجه کند، این دنیا فقط یک بازیچه است. اگر قبول نداری بازیچه است به این فکر کن که یک روز تو تنها می مانی در میان خاک این همه تلاش در دنیا چه می شود. پس زندگی اصلی ما اینجا نیست که بخواهد طولانی بشود، بلکه اینجا مقدمه ای بیش نیست به همین محدود و زود گذراست. و همچنین کیفیت مهمه نه کمیت ائمه معصومه وقتی دعا می کردند، می گفتند خدایا عمر مرا در راه اطاعت قرار بده نه اینکه عمرم را زیاد کن.

یا حنان ای کسی که می پذیرد از کسی که از او روی گردانده، به خاطر عشق مان به خودت، ما را ببخش و بپذیر که تا ابد زیر سایه رحمت باشیم.

سیده فاطمه اعتصامی

حنانا من لدنا هدیه ای از جانب خدا
{ وَحَنَانًا مِّن لَّدُنَّا وَزَكَاةً وَكَانَ تَقِيًّا }
سوره مریم: (۱۳)

میترا قائمی

حی علی الحنان
آن مهربان بیکران، با رازهای آن
چنان، حی علی جانان جان

پوپک احدی

در آستان عالمی برکوی علم نافع
با ادعای فاضلی فصلی چنین حنان نیست
بر حفظ این ارث عظیم بر کشتی گنج نفیس
اندیشمندانی چنین ناجی پر اصرار نیست

(حروف مشخص شده: حنان)

انسیه طیاره

معاونت فرهنگ و اجتماع
دانشگاه اصفهان

  qranhadisesf
<https://theo.ui.ac.ir/gh>